

WYMAGANIA EDUKACYJNE – JĘZYK POLSKI, KLASA 8

wersja skrócona – na podstawie materiału „Myśli i słowa”, WSiP

Obszar	Dopuszczająca (2)	Dostateczna (3)	Dobra (4)	Bardzo dobra (5)	Celująca (6)
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE	Rozpoznaje podstawowe elementy utworu, bohaterów, wydarzenia i motywy; wyszukuje informacje.	Omawia treść, świat przedstawiony, bohaterów i podstawowe środki wyrazu; formułuje proste wnioski.	Analizuje budowę, narrację, motywy i środki stylistyczne; charakteryzuje i porównuje bohaterów; uzasadnia wnioski.	Samodzielnie interpretuje utwory, wyjaśnia znaczenia symboliczne i funkcje środków artystycznych; odnosi tekst do kontekstu.	Twórczo i samodzielnie analizuje oraz interpretuje utwory; dostrzega znaczenia naddane, konteksty i związki między tekstami kultury.
POEZJA I ŚRODKI ARTYSTYCZNE	Rozpoznaje osobę mówiącą, bohatera lirycznego, motyw i wybrane środki poetyckie.	Określa temat, sytuację liryczną, podstawowe środki stylistyczne i ich znaczenie.	Wyjaśnia funkcje środków poetyckich, omawia symbolikę, kompozycję i postawę osoby mówiącej.	Interpretuje metafory, symbole, kontrasty, ironię i reinterpretację; łączy formę z treścią.	Samodzielnie tworzy pogłębioną interpretację, wykorzystując konteksty literackie, kulturowe i historyczne.
EPIKA, LITERATURA FAKTU I TEKSTY KULTURY	Rozpoznaje gatunki i podstawowe elementy świata przedstawionego; odtwarza najważniejsze wydarzenia.	Omawia cechy gatunków, narrację, bohaterów i realia przedstawione w tekstach.	Analizuje relacje między elementami utworu, ocenia postawy bohaterów i wykorzystuje informacje z tekstu.	Samodzielnie interpretuje utwory i teksty kultury, uwzględniając ich formę, język, intencję i kontekst.	Dokonuje pogłębionej, samodzielnej interpretacji oraz twórczo wykorzystuje różne teksty kultury.
ODBIÓR DZIEŁ SZTUKI, FILMU I MEDIÓW	Rozpoznaje podstawowe elementy obrazu, rzeźby, filmu, komiksu, fotografii i innych tekstów kultury.	Opisuje dzieło i wskazuje podstawowe środki języka malarskiego, filmowego lub plastycznego.	Wyjaśnia funkcje zastosowanych środków, omawia kompozycję, kolorystykę, symbolikę i grę aktorską.	Interpretuje dzieło, łącząc środki wyrazu z jego znaczeniem i intencją twórcy.	Samodzielnie i twórczo analizuje dzieła, dostrzegając wielopoziomowe znaczenia oraz zależności między tekstami kultury.
TWORZENIE WYPOWIEDZI	Tworzy krótkie wypowiedzi według wzoru: opowiadanie, opis, list, zaproszenie, ogłoszenie, recenzję.	Tworzy poprawne wypowiedzi zgodne z podstawowymi wymaganiami gatunku; zachowuje spójność.	Tworzy rozwinięte, uporządkowane wypowiedzi; stosuje odpowiednie środki językowe i argumenty.	Samodzielnie tworzy funkcjonalne, spójne i poprawne wypowiedzi, dostosowane do celu i odbiorcy.	Tworzy oryginalne, dojrzałe i przekonujące wypowiedzi; świadomie dobiera formę, styl, argumenty i środki językowe.
ARGUMENTOWANIE, DYSKUSJA I RETORYKA	Przedstawia swoje zdanie i podejmuje próbę udziału w dyskusji.	Formułuje proste argumenty i uzasadnia własne stanowisko.	Dobiera argumenty do tezy, odnosi się do wypowiedzi innych i zachowuje logiczny tok rozumowania.	Samodzielnie buduje spójną argumentację, wykorzystuje środki retoryczne i perswazyjne.	Tworzy przekonujące przemówienia i wypowiedzi; celowo oraz funkcjonalnie stosuje argumentację, retorykę i środki pozasłowne.
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE	Rozróżnia podstawowe pojęcia z fonetyki, fleksji, składni, słownictwa i komunikacji.	Stosuje poznane zasady i poprawnie wykonuje typowe ćwiczenia językowe.	Wyjaśnia zjawiska językowe, rozpoznaje ich mechanizmy i poprawnie stosuje wiedzę w praktyce.	Świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę językową; poprawia błędy i uzasadnia zastosowane rozwiązania.	Sprawnie, świadomie i bezbłędnie wykorzystuje wiedzę o języku w różnych sytuacjach komunikacyjnych.
KULTURA JĘZYKA I KOMUNIKACJA	Wie, że należy przestrzegać norm językowych; rozpoznaje podstawowe błędy i kolokwializmy.	Rozróżnia normę wzorcową, użytkową i potoczną; rozpoznaje błędy i manipulację językową.	Stosuje odpowiednie normy, wyjaśnia mechanizmy błędów, rozpoznaje perswazję i manipulację.	Świadomie dobiera styl do sytuacji, unika błędów, ocenia poprawność i skuteczność wypowiedzi.	Funkcjonalnie i celowo posługuje się językiem; świadomie przeciwdziała manipulacji i dba o kulturę wypowiedzi.
SAMODZIELNA ANALIZA I INTERPRETACJA	Czyta ze zrozumieniem, wyszukuje informacje i dostrzega temat oraz problem tekstu.	Formułuje podstawowe wnioski, odróżnia analizę od interpretacji i wskazuje sens utworu.	Analizuje tekst i formułuje logiczne wnioski interpretacyjne, uwzględniając różne elementy dzieła.	Samodzielnie przeprowadza analizę i interpretację, rozpoznaje sensy dosłowne i naddane.	Dokonuje pełnej, samodzielnej i pogłębionej interpretacji, wykorzystując konteksty oraz własne, uzasadnione wnioski.

Uwagi: Wymagania mają charakter skrócony. Obejmują najważniejsze umiejętności wskazane w materiale WSiP i zachowują pięciostopniowe zróżnicowanie osiągnięć. Przy ocenianiu uwzględnia się także poprawność, samodzielność, aktywność, kulturę wypowiedzi oraz stopień opanowania wiadomości i umiejętności.